

REDACTOR

DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDEȚUL ALB

MANUSCRISURILE

SUNT PRIMITE

la Universității

201/20

Unirea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 90 Lei

Pe 6 luni . . . 45 Lei

Pe 3 luni . . . 24 Lei

Numărul 2 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond.
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate.

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Școale fără elevi.

atențiunea dlui ministru al instrucției publice.

(—) Acelora cari vreau să treacă toate școlile noastre la regia monopolurilor statului, înținem să le amintim câteva cifre grăitoare. Nu dela noi, ci *din Franța*, care a realizat de mult idealul statificării complete a învățământului și n'a cruțat nici o jertfă pentru a dovedi că numai în chipul acesta se poate da tinerimii o creștere și instrucțiune de model.

În anul 1880, înainte de statificarea școalelor, statul cheltuia pentru învățământ 47.500.000 franci. În 1882, după o etatizare parțială cheltuielile se urcă brusc la 80 milioane și jumătate; iar în 1905, când s'au închis și școlile congregațiilor, la 182 milioane. În 1923 bugetul instrucțiunii reprezintă 916.262.900 franci. Este aceasta o cifră așa de considerabilă, încât parlamentul francez se ocupă serios de modalitățile scării ei. Exponerile făcute în această direcție au scos la lumină adevăruri, cari ne-ar putea fi și nouă de folos.

În ședința din 9 Decembrie 1922 deputatul Baudry d'Asson a dovedit, că în regiunea Vendée statul are o multime de școale și învățători fără elevi, ori cu elevi foarte puțini. Și anume: sunt 35 școale cu câte 7 elevi la un învățător, 45 școale cu câte 2 elevi, 9 cu câte un elev și 14 școale unde învățătorii statului nu au nici un elev (Cfr. „Journal Officiel“ din 10 Dec. 1922, la „Desbaterile parlamentului“ pp. 4002 și urm.).

Acelaș lucru l-a dovedit Xavier Vallat despre regiunea „Ardèche“. Sunt aici 50 școale cu câte 2—3 elevi; 31 cu mai puțin de câte 8 elevi și 25 cari n'au nici un elev. Un caz instructiv este acela din comuna Roche-paule, care are 350 copii de școală. Statul ține aici 2 învățători și două învățătoare. Nici un singur copil însă în cele patru școale, ci toți umblă la școlile particulare catolice („Journal off.“ p. 4004).

Și nu sunt cazuri izolate acestea. La interpelarea deputatului Poitou-Duplessy ministrul instrucțiunii a fost silit să mărturisească, că sunt în Franța 1407 școale cu mai puțin de 5 elevi, și alte 2522 cu mai mult de 5 și mai puțin de 10 elevi. Acești școlari, firește sunt foarte scumpi pentru stat. Numai în plata descărilor se plătește dela 1000—7000 franci pentru un elev. Unde mai pui capitalul uriaș investit în clădiri și material de instrucție, organe de control și administrație. Și din această sumă fabuloasă băeții nu primesc nici un ajutor material, nici o educație superioară, ci simplu numai bagajul modest al instrucțiunii primare („Journal off.“ p. 4004). Și bunul cunoscător al problemelor școlare Jean Giraud crede că acest tablou nu este exact. O anchetă conștientioasă ar da numărul de cel puțin 6000 școale cu mai puțin de câte 10 elevi,

a căror suprimare ar însemna pentru stat o cruțare de circa 60 milioane franci.

În aceeaș vreme părinții, din dările cărora se susțin școlile statului, chiar și cele fără elevi, refuză să-și trimită copii în ele. Sunt mai gata să facă și să susțină cu sacrificii uimitoare școli particulare de toate gradele, dela școale primare până la universități puternice, cu toate că băeții crescuți în ele sunt siliți să treacă și peste tortura unui examen la o școală de stat.

Câteva întrebări se nasc în chip firesc din aceste cifre, pentru noi. Am vrea să știm, dacă la ministerul instrucțiunii s'au făcut calculi serioși, în toată legea, despre toate cheltuielile în plus și de prisos ce le-ar reclama statificarea școalelor? Dacă s'a evaluat imensa avere națională plasată în școlile confesionale: edificii, averi, recvizite, fundațiuni, prestațiuni în natură, care toată s'ar arunca pe gârlă de dragul unui gest, ori a unui vis, care nici măcar frumos nu se poate numi.

Și se gândesc la noi părinții la gestul părinților francezi?! De ce preferă ei să suporte mai bucuroși de două ori aceleași greutateși, decât să-și trimită copiii la frumoasele școale ale statului? Și-apoi am mai vrea să știm, dacă domnii dela „Infrățirea“ cred despre milioanele de Francezi cari fac acest lucru, că ei uneltesc împotriva neamului lor, sunt trădători de neam? Asta, pentru că, după vorba Dlor, biserica noastră unită comite act de trădare, apărându și școlile.

Să se mai observe apoi un singur lucru. În, și după război bătrâna Franță dă dovezi incontestabile de nou avânt, de nouă putere de viață. Este o coincidență bătătoare la ochi între această regenerare și între avântul școalelor particulare catolice. Să fie întâmplător? — Meminisse iuvabit!

Încă ceva în legătură cu comemorarea lui Șaguna. Deși am scris la timpul său despre praznicul dela Reșinari, având chiar și o întregă „Foia“ în legătură cu acest praznic, oficiosul Sibiului — care ar fi așteptat poate ca din acest prilej să ne aruncăm în brațele, atât de dornice de-a ne strânge la piept, ale Înalt Preasfințitului său stăpân — ridică împotriva noastră acuza, că am fi „ignorat“ serbările șaguniane.

Pentru a-i da o nouă dovadă despre contrar, și pentru a-l convinge că noi ne ocupăm bucuros de chestiunile cari li stau atât de aproape, transcriem, iată, câteva șire dintr'o scrisoare a unui bătrân preot unit din apropierea Sibiului, care n'a crescut în școlile „papistașe“ ale Romei.

Iată ce ne scrie acest venerabil preot:

„Se știe, că biserica ortodoxă nu admite purgatorul. După credința acestei biserici una dintre greșelile mari de ordin dogmatic, în care ne-am găsi noi uniții, împreună cu întreg catolicismul, este chiar acest purgator, locul de curățire unde ajung sufletele celor mor fără

păcate de moarte, dar cari mai au de suferit — în chip vremelnic — pedepse de cari se pot ușura și prin rugăciunile și interpuerile celor vii. Dar dacă această mângăitoare credință a catolicismului este greșită, dacă purgatorul nu există, spună-mi atunci pravoslavnicii frați jubilanți ai Sibiului — împreună cu toți arhierii ortodocși cari au făcut „părăstasul“ dela Reșinari întru pomenirea mitropolitului Șaguna — cum se împacă acel „parastas“ cu credința lor, ce nu vreau să știe de ceace se chiamă și este Purgatorul catolic! . . . Cei din ceriu n'au nevoie de rugăciunile noastre, iar celor din iad nimic nu pot să le ajute!“

Idea aceasta a preotului nostru nu este nouă, și dacă totuși i-am făcut loc, este pentru că acum în toial „unificării religioase“ prin „plebiscite“, nu strică să mai reîmprospetăm câte ceva din lucrurile vechi, cari — măcar de dragul „odihnei sufletesti“ a marelui Șaguna — ar putea folosi ceva apropierei întreg neamului nostru de ceace se chiamă și este adevărul creștin. . .

Și-apoi mai este ceva: N'am vrea — Doamne ferește! — să ni-se mai poată spune, că nu ne-am fi ocupat de Șaguna!

Iarăși sărbătorile naționale. Din Satu-mare ni-se scrie, că cu prilejul sărbătorii apropiate a M. Sale Reginei toate autoritățile militare și administrative au ignorat cu desăvârșire biserica noastră, înfundându-se într'o capelă ascunsă în edificiul unei școli, numai pentru ca astfel să fie salvat prestigiul bisericii „dominante“.

Cu multă durere ni-se amintește, că parohia noastră de acolo are peste 9000 suflete — față de cei 2—300 funcționari ortodocși, pripășiți pe acolo acum de curând —, că soldații din garnizoana locală, ca și funcționarii publici, sunt în mare majoritate credincioși de-ai bisericii noastre și că, totuși, toți cari au legături cu puterea de stat au primul aspră poruncă să participe la serviciul divin în capela ortodoxismului aproape inexistent pe acolo, iar nu în biserica impunătoare a imensei majorități greco-catolice.

Faptul acesta constituie o nouă bruscare a unei biserici pe care Constituția țării a consacrat-o ca biserica „română“ și insulta ce s'a adus acum mai nou credincioșilor noștri din Satu-mare este o insultă și o sfidare fățișă a întregii biserici. Așa o califică chiar și organul local de acolo, spunând că sperează, că în viitor vor fi evitate astfel de acte, „cari aduc turburare în sufletele credincioșilor români dela frontieră“.

Am tot sperat și noi până acum, dar speranța noastră s'a dovedit zadarnică. Protestele, ca și memoriile ce s'au înaintat în această direcție, ori au rămas fără a fi băgate în seamă, ori apoi ordinele cari s'au dat, pentru a fi tratați pe picior de egalitate, au fost pur și simplu nesocotite. Începem deci să credem, că am ajuns cu răbdarea noastră la limita, când tre-

buie să luăm alte măsuri, decât cele de până acum.

Aiudul ne-a dat în această privință o pildă vrednică de-a fi imitată. Lucrând la fel pretutindeni, lumea se va obișnui pe încetul cu gândul, că o biserică cum este a noastră nu poate fi pur și simplu nesocotită.

Impotriva pornografiei. Văzând ravagiile pe cari le fac feliuritele publicații pornografice în viața publică a țării, autoritățile noastre au luat de curând anumite măsuri menite a mai stămpăra zelul acelor, cari nu se sfiesc a exploata în chipul cel mai mizerabil instinctele josnice ale unei însemnate părți a societății noastre „intelectuale“, cu un nivel moral foarte scăzut. O seamă de gazete au protestat împotriva acestor măsuri, fiindcă urmăresc, se vede, și ele, desagregarea neamului nostru prin înflorirea acestui virus care omoară la sigur. Cele mai multe au salutat însă cu bucurie această ingerință a autorităților judiciare, cerând chiar o înăsprire a măsurilor ce s'au luat.

În legătură, am avut plăcerea de a putea citi în timpul din urmă și păreri ca aceea semnată de d. C. Bacalbașa, care scria de curând următoarele: „Presa, Societatea scriitorilor, Societățile dramatice, artistice, cele care se ocupă cu problemele sociale, au datoria de a reacționa. Membrii lor să viziteze cinematografele și teatrele, să citească producțiile tipărite și să avizeze. Prin critici și prin conferințe să combată operele vătamătoare moralității publice; prin apeluri la autorități să desemneze ele acele producții, care nu trebuie să vadă publicitatea.

„Părerile oamenilor de știință, ale artiștilor, ale competițelor, fiind o garanție împotriva abuzului, sunt indispensabile în materie de represiune“.

Și dacă alătura de aceste păreri, cari nu sunt tocmai răslețe, mai citim acum și informația, că la sfârșitul lui August se va întruni la Geneva o conferință internațională, care are de scop să oprească traficul publicațiilor pornografice, să sperăm că și dacă nu vor putea fi scoase din lume, se va ajunge cu încetul și la noi, că ele să nu poată fi etalate, în

chip atât de criminal și fără nici un regard, în fața . . . minorilor.

Mult ar putea să facă în această privință biserica stăpânitoare, dar se pare că „dominațiunea“ nu prea îi da multă putere în direcția aceasta.

Pilda Aiudului.

— Mireni noștri din Aiud în plină acțiune. —

Mizeriile continue pe cari organele administrative și militare le fac bisericii noastre prin ignorarea ei consecventă cu prilejul serbărilor naționale — cum s'a întâmplat chiar Sâmbăta trecută la Satu-mare —, au îndemnat pe intelectualii noștri din Aiud, să nu mai umble cu tânguirii și memoriilor, ci să caute validarea drepturilor imprescriptibile ale bisericii noastre pe o cale mai scurtă și, se pare, mult mai sigură.

Ordinile date de prefectura județului nostru Aiba de jos pentru ziua de 10 Maiu fiind cele obișnuite, constituiau o nouă insultă la adresa bisericii noastre din acest oraș de sediu al prefecturii. În proxima sedință a Comisiunii județene, s'a ridicat atunci inimosul avocat Dr. Emil Pop, interpellând pe d. prefect asupra temeiurilor legale ale acestei jigniri absolut nemeritate și care poate avea darul de-a desbina elementul românesc din acest oraș al Calvinilor maghiari în așa măsură, încât orice acțiune românească să fie zădărnicită prin neghiobia celor ce pun meschine interese confessionale mai presus de interesele mari ale țării. Prefectul n'a putut să producă nici un ordin deschis și fiindcă ordinul strict confidențial — ce poate-l va fi având —, n'a voit să-l dea în vileag, a rămas blamat, căutând să se scuze cum biată a putut. Se speră deci cu mult temei, că această interpellare susținută cu putere de toți membrii uniți ai Comisiunii județene, își va avea pe viitor efectul dorit.

Un alt caz, similar, s'a petrecut tot la Aiudul Albei noastre de jos, și anume cu prilejul inaugurării solemne a Senatorului de tuberculoși de acolo. E vorba de serbarea, care s'a ținut la 14 Iulie, a doua zi după comemorarea lui Șaguna la Reșinari, în prezența M. Sale Reginei Maria. Prefectura și alte autorități

și-au uitat se vede de săpuneala din Comisiunea județeană și astfel programul de nou prevedea numai serviciul religios ortodox — așa că mitropolitul nostru era pus în imposibilitate de-a face act de prezență la o serbare unde altfel neapărat ar fi trebuit să fie de față. S'a găsit atunci un alt mirean credincios al bisericii noastre, chiar în persoana dlui director al Sanatorului, d. Dr. Victor Fodor, care a dispus că în Sanatoriu pe care-l conduce să se facă serviciu religios — numai după ritul bisericii noastre. Și ce e mai mult, aflând despre aceasta d. ministru Măzescu, care încă a fost prezent, n'a avut față de directorul Fodor nici un cuvânt de mustrare, aprobând pe de-antregul dispozițiile pe cari le-a luat.

Aceasta este pilda Aiudului, pe care n'avem putere și cuvinte destule pentru a o ridica în fața întregii obști mirene a bisericii noastre, spunându-i cu vorba Scripturii:

Mergi, și fă și tu asemenea!

„O banalitate necesară“.

— Rolul bisericii noastre văzut prin prizma istoriografiei moderne. —

Din cuvântul de recepțiune la Academia română, rostit în ședința solemnă ținută la 2 Iunie 1923 sub prezidiul M. Sale Regelui, de d. ALEXANDRU LĂPEDATU reținem următoarea mărturisire deosebit de prețioasă pentru zilele noastre, când biserica unită e prezintată ca o dușmană a țării și a neamului nostru.

Iată ce spune d. Lăpedatu:

Evenimentul capital cu urmări norocite pentru prefacerea în mai bune și dezvoltarea în folos general a vieții culturale și, prin aceasta, a celei politice, din trecutul Românilor trăitori peste Carpați, a fost, fără îndoială, unirea unei însemnate părți a lor cu Biserica Romei — unire pusă la cale și înfăptuită, e știut, cu scopuri politice străine neamului, dar care, din fericire, a sfârșit prin a servi interese ale noastre ale tuturor, celor de dincolo, ca și de dincoace de munți.

Faptul nu poate fi tăgăduit și afirmarea lui, e desigur, o banalitate. Totuși, față de anumite contestațiuni, o banalitate, dacă mă pot exprima astfel, necesară *).

*) Sublinierile sunt ale noastre.

N. R.

□ □ Foiața „Unirii“. □ □

Fragmente de drum.

— Impresii din Craiova Olteniei —

de Pr. Ion Belu.

Nu voi descrie frumosul oraș, cu edificii splendide, cu palatele celor mai bogați boieri din țară. Nici nu voi descrie însușirile de negustori ale Oltenilor, cari în țara lor nu suferă picior de Ovreu. Nu, toată lumea știe ce plătesc oltenii cu „24 de măsele“.

Nu voi deplânge nici starea tragică a unui cadavru de mătă aruncat în cea mai elegantă stradă; ori mirosul de nesuferit pentru un ardelen în jurul halelor de pește... Aceste sunt așa lucruri bagatele, încât cetățeanul de dincolo nu și-le poate închipui altfel.

Voi aminti, în schimb, de parcul Bibescu, cea mai măreață și mai mare grădină publică din țară, pe care birja abia o poate strătaia în o oară. Mă voi opri asupra minunatelor grupuri de teiu, stejar, mesteacăn, plop, fag, carpin, brad și ulm în toate mărimile și dimensiunile. Voi admira părul șerpuitor cu nenumărate cascade, voi vedea lacul, ce așteaptă să se repare bărcile stricate de Nemți, ca să fie al doilea „Cismigiu“ cu luntrica pe lumina feerica a lămpilor electrice; de asemenea și gropile de

vulpi, văduvite de locuitorii din timpul ocupațiunii. Voi contempla mărețul trecut, văzând „Cetatea Neamțului“ și urcându-mă în turnul lui cel mai înalt, de unde pare că se văd cetele plăieșilor în cea mai crâncenă încăierare. Voi trece și peste podul plutitor, admirând arta română în legăturile măiestroase ale întregii construcții — și obosit de atâta măreție, la umbra pavilionului, voi bea o halbă de bere.

Călăuzii — doi colegi, controlori ai Centralei Cooperativelor, — ne duc, la bustul lui Eminescu, a cărui reproducere s'a publicat pe vremuri în „Luceafărul“ și la „Grupul Regelui Carol“, reprezentând momentul: „Astă muzică îmi place mie“.

Cu mult drag am intrat în biserica catolică, unde nevasta s'a interesat de cutia sf. Anton.

O vizită la parohul catolic: bărbat impunător, ochi vineți, barbă mare, stufoasă, trecând în arginție. Se miră de mine, că sunt preot greco-catolic fără barbă, cum și eu mă miram de Sfinția Sa, romano-catolic cu o barbă atât de impunătoare. Frumusețea bisericii, măreția școlii medice de fete, casa parohială, palat — arată roadele depuse de acest apostol în marea de credincioși cu adevărat „dominantă“. Credincioșii se recrutează din muncitori, negustori și câțiva coloniști; se predica învrăstat românește, nemțește, italienește și franțuzește. O

mulțime de Români ardeleni greco-catolici îi cercetază biserica și Sfinția Sa se miră, de ce Ordinariatul din Blaj nu trimite pe protopopul Dănilă al Bucureștilor să organizeze aici o parohie gr.-catolică.

Din când în când i-se prezintă câte-o dzoară ortodoxă desperată, cu dorința de a trece la catolici. Cu mult tact, părintele o îndrumă să se prezinte cu mamă-sa; dar se vede focul de paie trece atunci ușor și musofira de obicei nu se mai arată. Un vin negru pentru bărbați, prăjituri pentru doamnă, vorbele înțelepte ale parohului îndeamnă pe cei doi prietini să observe: „Cum sunteți voi catolicii... nu v'ați văzut niciodată și cu câtă dragoste vă întâlniți — adevărați frați!“ — „Frați în Hristos“ — spune Sf. Sa.

Văzând această dragoste, unul dintre prietini și-a înscris frățiorul la liceul din Blaj, ca internist — să se facă catolic; iar celalalt va bate în acest an pentru fratele său, la acele sfinte porți, — în dosul cărora se deschide împărăția luminei.

Bisericile ortodoxe sunt multe și frumoase. E sărbătoare; vrem să vedem cum se lucrează în ele; dar, deși orele 10, toate sunt goale. La ușa bisericilor urzici și brusturi: adevărat barometru al pietății și al râvnei credincioșilor într-o cercetarea bisericii... Imi aduc atunci aminte de busuiocul, măgheranul și calapărul

Căci prin unire am ajuns în școalele din Apus, din Roma în deosebi, și în cele ale călugărilor crescuți și educați acolo. În aceste școli au venit ai noștri în contact cu clasicitatea greco-romana și cu opera istorică, medievală și modernă, din a căror învățatură au tras cunoștințe lămuritoare și edificatoare asupra originii romane a neamului și continuității lui, neîntrerupte, pe teritoriul Daciei traiane. Pe baza acestor cunoștințe, prelucrate și propagate printre cei de acasă, s'a restaurat vechea conștiință amorțită a latinității și autohtoniei noastre, și s'a născut — prin colaborarea, desigur, și a altor elemente și influențe — noua conștiință, vie, a drepturilor naționale. Pentru dobândirea acestor drepturi s'au formulat cererile, precise și pozitive, ale primei manifestațiuni politice românești de peste Carpați. În cadrele Bisericii unite s'au afirmat în fine, mai întâiu, aceste cereri și prin lupta și jertfa celui mai mare arhieru al acestei Biserici — Ioan Inocențiu Ciain — s'au impus ele opiniei publice din Transilvania.

Alexandru Lăpedatu.

Revistă bisericească.

„Sionul Românesc” din Lugoj constată în legătură cu *apostatarea preotului nostru dela Iesein*, că acest preot „n'a reușit să ducă cu sine la pierire decât numai două femei”. În schimb, se poate încresta trecerea mai recentă dela neunire alor 2 preoți și a unui candidat de preot.

Din rapoartele ce s'au făcut pentru *întâia adunare generală a Reunitunii de misiuni din Lugoj*, reținem faptul îmbucurător, că într-un singur an a putut să realizeze active de peste 20,000 Lei. Vorbirea de deschidere a președintelui Dr. Nicolae Brinzeu cuprinde frumoase idei în legătură cu mișcarea de pe acest teren, și de aceea sperăm să o putem da întregă în vre-un număr apropiat.

Conzistorul plenar ținut de curând la Lugoj a adus următoarea *hotărîre în chestia presei catolice*: „Ziarele „Unirea”, „Albina”, „Unirea Poporului”, „Lumina Creștinului” și „Viața” (Hălăucești) se asigură și pe viitor de ajutorul clerului diecezan, cu dorința de-a

în grădinița bis. sf. Vasile din București, cultivate de pâr. Gheorghe și mă inviorez.

Urzici — busuioc! Iată paguba! Cei chemați, cu multă ușurință ar putea stărpi urzicele. — Pământul e roditor! Un grădinar harnic, mulțimea ardelenilor uniți în acest oraș așteaptă de mult grădinarul, să cultive busuioc, măghetan și calapăr în grădinițele bisericilor, ori măcar a unei singure biserici românești în Craiova...

Enorma căldură înăbușea mica ceată pe câmpurile Craiovei, putându-ne răcori abia când vântul ne purta pe însărate prin întinsele și minunatele vii ale Drăgășanilor.

În Blaj se află

O CASĂ

de vândut din mână liberă. Condițiuni favorabile. Informațiuni dă

Gheorghe Marcuțiu,
Blaj.

(68) 2-3.

vedea la „Albina” dezvoltat serviciul informativ în legătură cu biserica noastră, iar la „Unirea Poporului” cel apologetic. — „Unirei” i-se aduc mulțumiri deosebite pentru lupta ce o dă întru apărarea bisericii române unite”. — Din partea noastră mulțumim și noi pentru această atențiune, de care ne vom sili să ne facem tot mai mult vrednici.

O foarte interesantă statistică se publică în organul oficial al eparhiei Lugojului în legătură cu catastrofa din anul trecut dela Lupeni. Se știe anume, că *pentru ajutorarea celor nenorociți* s'au trimis atunci colecte la bisericile din țara întregă. Iar rezultatul de până acum este următorul: Dela biserica ortodoxă s'au retrimis numai 6 liste cu 1,714 Lei; dela biserica noastră 170 liste cu 43.064.30 Lei; dela rom. cat. 88 liste cu 12.589.57 Lei; dela reformați 24 liste cu 3,118.32 Lei; iar dela unitari 17 liste cu 2,772.90 Lei. Biserica română unită stă deci în fruntea tuturor cu 55.73% a sumei totale de 63.259.09, iar biserica „dominantă” a țării în coada tuturor, până și a celei unitare, care a dovedit mai multă înțelegere față de preceptele milei creștine. — E bine, să se noteze și asta!

În presa bisericii ortodoxe se vorbește de întemeierea unui *sindicat al presei bisericești*. Scopul acestei formațiuni, la care au aderat până acum conducătorii presei bisericești din capitală, ar fi precizarea în de comun acord a atitudinii bisericii în marile chestiuni dela ordinea zilei.

În ziua de Ilie proroc s'a făcut la Toplița română *consacrarea noului episcop ortodox de Argeș*, fostul protopop al Reghinului V. Duma. Săvârșită din partea mitropolitului-primat Cristea, cu asistență episcopilor dela Cluj, și Rânnic, fiind de față și d. ministru al cultelor, ceremonia a făcut o impresie din cele mai bune, prin faptul, că în Credeul recitat de noul arhieru s'au spus răspicat cuvintele: „Cred într-una, sfântă, catolică și apostolică biserică”. A lipsit deci din Credeul ortodox și cuvântul „strămoeșesc” și cel de „românesc”, înlocuit de astădată, în chip atât de fericit, cu cel de „catolic”. — Cu vremea, tot vom ajunge noi, așa se vede, la acceptarea... calendarului gregorian.

În zilele de 6—8 August s'au aranjat în Carmel-ul din Lisieux serbări deosebite în cinstea fericitei *Tereșia de Pruncul-Isus*, pentru a cărei ridicare la rangul de sfântă se lucrează din greu la s. Congregație a Riturilor din Roma. La aceste serbări a participat și Cardinalul Dougherty, mitropolitul de Philadelphia.

În 27 Iulie c. s'a stins la Roma *Cardinalul Nicolae Marini*, fostul secretar al s. Congregației pentru bisericile orientale și unul din cei mai buni cunoscători ai acestor biserici. Născut în Roma la 1843, a fost creat Cardinal-diacon în 1906 din partea papei Benedict al XV-lea.

Dupăcum se anunță din Berlin cercurile Vaticanului au fost dureros surprinse de *decesul lui Harding*, deoarece Vaticanul elaborează, împreună cu oameni de încredere ai fostului președinte al Americii un program privitor la reparațiuni, tinzând să compenseze datoriile beligeranților astfel, încât Statele-Unite să rămână singurul creditor al Germaniei. În forma aceasta se spera că America să fi înlesnit restabilirea financiară și economică a Germaniei. — Un comunicat al ziarului „L'Osservatore Romano” desminte însă această informație.

În zilele de 22—3 August se va ținea la Constanța *al V-lea congres al cântăreților bisericești ortodocși din România*, pentru a discuta chestiuni profesionale la ordinea zilei. Căile ferate le asigură o reducere de 75%.

Episcopul catolic al Cehoslovaciei a ridicat de curând un energic protest contra proiectului de completă laicizare a învățământului religios, lucrat de ministrul instrucțiunii publice.

Știri mărunte.

Personale. *Preasfințitul episcop ALEXANDRU al Lugojului a plecat Sâmbăta trecută în America, unde va inspecta starea religioasă a credincioșilor noștri de acolo. În America e vorba să stea câteva luni.*

— P. V. Ordinariat de Lugoj a numit pe pâr. *Iuliu Olariu* la Zăbrănești, pe pâr. *Ioan Avram* la Ohabaforgaci, pe pâr. *Ioan Ordean* la Spini, pe pâr. *Nicolae Furca* la Jitin, pe pâr. *Iosif Petean* la Părul, iar pe pâr. *Septimiu Câmpian* la Lighed.

— Prea Veneratul Ordinariat arhidiecezan a numit pe prof. *Augustin Popa* dela Academia noastră de teologie și pe pâr. *Octavian Popa*, profesor de religie în Făgăraș, de membri ai Comisiunii catehetice mitropolitane.

— Acelaș a numit pe pâr. *Vasile Ghișiu* de paroh la Fildul de sus, iar pe pâr. *Gregoriu Oprea* de adm. par. la Silvașul-român.

Suveranii au plecat din țară. *Vinerea trecută MM. LL. Regele și Regina, însoțiți de A. S. R. Principesa Ileana, au plecat la Bled în Iugoslavia, unde se găsește în vilegiatura familia regală a țării vecine. M. S. Regele va rămânea mai mult timp la fiica sa Mărioara, iar M. S. Regina a plecat încă Lunia trecută în Franța, la Saint-Briac, unde va sta câteva săptămâni cu sora sa, Principesa Beatrice. În absența M. Sale Regelui, drepturile regale au trecut asupra Consiliului de ministri, având interimar în frunte pe d. general Văitoianu, ministrul de interne la țării.*

Locale. *Măine, Dumineca unsprezecea după Rusalii, va predica în catedrală pâr. Ioan Băgăian, profesor al liceului de băeți.*

— Institutul nostru de credit și economii „*Patria*” a deschis o filială în Șarmaș (Câmpie), care s'a inaugurat Dumineca trecută prin delegații centralei: protopopul A. C. Domșa și directorul Victor Muntean. Conducerea ei a fost încredințată d'or Dr. V. Dancu, directorul liceului, Gavril Hintea preot (Șermășel) și T. Dimoftache, agronom regional. — Hotărîrea „*Patriei*” a făcut multă bucurie intelectualilor noștri din acele părți, unde din lipsa capitalului lipsea până acum orice mișcare românească pe terenul comerțului și a industriei — și asta în nemijlocita apropiere a puternicelor izvoare de gaz metan dela Șermășel.

— Sâmbăta trecută, *ziua onomastică a M. S. Reginei* s'a prăznuit și la noi cu solemnitatea cuvenită. Orașul întreg a fost pavozat, iar la catedrală s'au înălțat rugăciuni pentru Suverani, pontificând vicarul mitropoliei.

Unificarea calendarului. În Nr. din 9 August al „*Dimineții*” citim în cauză următoarele: „Mai mulți cititori și în deosebi câțiva editori de Calendare ne-au cerut lămuriri în legătură cu mult discutata chestiune a unificării calendarului. Adresându-ne celor în drept ni-s'a răspuns, că asupra unificării nu s'au făcut până acum decât discuții de principii. O hotărîre a reprezentanților bisericilor nu există, așa că noul an și întreaga dispoziție calendaristică rămâne așa cum a fost până acum”. — Se vede, deci, că în cercurile conducătoare ale ortodo-

xismului român totuși au biruit ceice văd în „unificarea calendaristică“ o mare primejdie pentru biserica dominantă. Nu de alta, dar „mizerabilii de ucenici ai lui Loyola“ dela Blaj au început să spună că „unificarea“ înseamnă adoptarea calendarului gregorian, iar aceasta e primul pas spre Roma papală. — Quod autem, absit!

Presă ardeleană a partidului național. Din Cluj se anunță, în legătură cu suspendarea apariției „Gazetei Transilvaniei“ dela Brașov, că „Patria“ va trece în curând la București, unde o va conduce d. Sever Bocu, aducându-se în schimb la Cluj „Gazeta“ Brașovului, în fruntea căreia ar trece pâr. I. Agârbiceanu, actualul director al „Patriei“. Motivul principal ar fi, că ideile politice ale conducerii nu sunt destul de bine servite din partea organelor foștilor takiști, cari — cu toată fuziunea — continuă, se pare, a se socoti ca un fel de grupare a parte.

Adunarea generală a Astei se va ținea anul acesta, dupăcum am mai anunțat în această gazetă, la 28—9 August, în *Timișoara*. Membrii beneficiază de o reducere de 75% pe C. F. R., care se poate primi dela directorii singuraticelor despărțăminte. Pentru încartiruire participanții sunt rugați a se anunța din bună vreme dlui *I. Petrovici*, director regional al învățământului secundar de acolo. Tot la alegerea noului președinte au numai ceice vor avea biletul de legitimare, care se poate cere dela Biroul din Sibiu (str. Șaguna 6).

Biletele „bianco“, cum se numesc biletele gratuite de circulație pe C. F. R., pentru un singur drum, dus și întors, cu cari ministerul Comunicațiilor provăzuse — din motive electorale și mai ales de partid — o bună parte a călătorilor de pe trenurile noastre, mai sunt valabile numai până la 1 Octombrie a. c. După aceasta dată, nici un bilet de acest soi nu mai are nici o valabilitate. Asta, bineînțeles, dacă nu va interveni cineva, pentruca un nou Consiliu de miniștri să aducă o hotărâre în alt sens.

Dela fondul grănițeresc al Sibielului ni-se cere să anunțăm, că ministerul de război va acorda burse și alte înlesniri urmașilor foștilor grănițeri din fostul regiment I de graniță, cari vor reuși la examenele de admitere la liceele militare. Aceștia să se adreseze deci conducerii fondului numit (Sibiu, strada Tribunei 36), pentruca să se poată interveni în favorul lor la minister.

Concurs. P. V. Ordinariat arhidiecezan, publică concurs, cu sfârșitul lui August, la parohiile *Sovata* și *Bolintineni* (prot. Murăș-Săcuime), *Poiana Aiudului* (prot. Aiud), *Zamcâncraiu* (prot. Morlaca), *Lăpuș* și posturile de preot III și IV la *Cluj* (prot. Clujului).

— P. V. Ordinariat de Lugoj publică, cu terminal de 30 August, concurs la *postul de preot misionar eparhial* și la parohia *Vermeș*.

Rectificare de frontieră. Comisiunea interaliată pentru delimitarea frontierei româno-iugoslavă a convenit să cedeze României orașul *Fimboles* (fostul *Zsombolya*) în schimbul frunțașei comune *Modoș*, care va fi anexată Jugoslaviei. Se așteaptă acum aprobarea acestei rectificări din partea guvernelor respective.

† **Pâr. Ion Găbudean**, preot deficient în Sălcia de jos (arhidieceză), s'a stins la 27 Iulie în anul 85 al vieții și 55 al preoției sale. — Odihnească în pacer!

Telefonul „Unirii“

F. Cluj. Da, cunoaștem și noi ideile măntuitoare de neam ale dlui Ghibu din „Adevărul“ și poate ne vom spune și noi cuvântul în cauză. Mai întâi așteptăm însă, că doar se va porni undeva în concret „plebiscitul“, pentru a putea avea o dovadă mai mult, că toată „unificarea religioasă“, plănuită pe calea aceasta, nu este decât un produs înăcrît al sezonului de crastaveți.

R. Brașov. Bieții ce »Carpații« DV., rău au pătit-o. După o ucenicie de peste doi ani în serviciul partidului dela putere, în cursul cărora au știut să se dovedească de un servilism umilitor și greșos, a fost de ajuns un singur articol al dlui Tisescu, scris cu aere de anumită independență, pentruca sora mai mare, dela Cluj, deja callă deabinele în serviciul aceluiaș partid, să-i răstoarne în cap toate insultele și necuviințele, de cari numai e capabil un atare organ. Dar, așa-i trebuie, fiindcă întra devăr este e neobrăzare să te întorci mereu către soarele care răsare, spunând totuși, că în neîntrecuta ta iubire de neam ești gata să duci mai departe făclia aprinsă de Barițiu și Mureșeni: »Gazeta Transilvaniei«. A te face peste noapte — cum se zice — din averescan liberal, iar acum când »soarele« liberal merge la sigur spre apus, a te declara »independent« și chiar un urmaș al lui Barițiu, este totuși cam mult, așa că nu-i mirare, dacă și »înfrățirea« a putut să se revolte pentru atât »neruşinare« a surorii sale atât de prețuite pân' ieri. — Hotărît, »Carpații« DV. au pus-o de mămăligă și să sperăm, că deacum înainte vom avea și noi mai multă pace de dânsii.

G. Sângeorșul de câmpie. Noi am scria înainte, cât s'a putut și dacă am publica rapoarte mai lungi despre Șarmaș n'am putea refuza nici pe alții și atunci — unde am ajunge! Preferim deci să se supere puțin raportorul, decât să nemulțumim pe toți cititorii. — Cealaltă chestiune nu-i chiar așa cum se spune. Instrucțiile pentru plata preoților au sosit aici dela minister abia după mijlocul lui Iunie și deși e vorba de peste 600 preoți statele s'au trimis de aici încă în 11 Iulie. Se împlinește deci azi tocmai o lună, de când ele zac la minister. Datele acestea sunt absolut autentice, așa că nu-i chiar totdeauna Blajul de vină.

M. București. Cele publicate de prof. Tempeanu în legătură cu eschiderea din cler a ierodiaconului D. Cornilescu de fapt sunt lucruri cari merită să fie încrestate. Să fiți însă siguri, că nu ne-au scăpat și ocazional o să le utilizăm.

C. Dumbrăvița. Am primit 80 Lei. Din această sumă 50 au trecut în restanța anului 1922. Pe 1923 mai restați deci Lei 50. Foaia vi-se trimite de nou.

D. Gherla. Adresa s'a schimbat. La »U. P.« am plătit abonamentul.

P. Hotoan. Lei 17 s'au predat admin. »U. P.« Bis. gr.-cat. Băsești. Bani trimisi au sosit.

Librăria Seminarului teologic greco-cat. în Blaj.

Cărți bisericești.

	Lei
Apostolul, sau faptele și epistolele ss. Apostoli f. 4., crudo 50' — leg. în pânză	140'—
Euhologiu, crudo 30 lei., leg. în pânză	70'—
Liturgier, broș. 30 lei., leg. în pânză	75'—
Orologier, crudo 30 lei., leg. în pânză	70'—
Octoih mic, 8 ^o crudo 15 lei., leg. simplu	35'—
Pentecostar mic, 8 ^o crudo 15 lei. leg. simplu	35'—
Octoih și Pentecostar, legat într-una	60'—
Prohodul Domnului, Nostru Iesus Hristos	3'—
Psaltire, broș., 12 lei., leg. simplă	50'—
Triod, crudo 60 lei., leg. în pânză cu călcăiu de piele	160'—
Rânduiala sf. Ungeri, carea se cântă de un preot	1'—
Strajnic, ciril, crudo 10 lei., legat	50'—
Antologion sau Mineiul, care cuprinde în sine slujbele dumnezeieștilor sărbători, ala Născătoarei de Dumnezeu și ale sfinților peste an după rânduiala bisericii răsăritului de legea grecească, Tomul I. cr. 120 leg. în pânză cu călcăiu de piele	240'—
Tomul II. III. cr. 160 leg. în pânză cu călcăiu de piele	300'—
Evagelia, cr. 100 lei., leg. în pânză cu călcăiu de piele	220'—
Evagelia, dela s. liturgie și inserat din ziua întâie a învierii Domnului Hristos, în 7 limbi	10'—
Acatistier, carte de rugăciuni, leg.	20'—
Domnului să ne rugăm, cârtică de rugăciuni și cântări	4'—

ECZEMA boalele de piele, coșurile se vindecă sigur cu POMADA CADOL

Găsiți la farmacia și drogerii sau contra mandat poștal de lei 25 dela

FARMACIA VOREL, Piatra-N.

Cereți gratuit prospectul: Cum se vindecă eczema.

Instiințare.

Comisiunea delegată din partea Ministerului de Industrie și Comerț pentru repartizarea acțiunilor celei de a treia emisiuni a societății „Uzinele de Fier și Domeniile din Reșița“, terminând această operațiune, societatea invită pe subscriitorii a se adresa băncilor la care au făcut subscripția, pentru a primi chitanțele definitive asupra numărului acțiunilor ce li-s'a atribuit, sau respectiv a li se restitui primul vărsământ pentru numărul acțiunilor ce nu li-s'a atribuit.

Se face cunoscut, că chitanțele definitive vor fi eliberate numai în baza efectuării în acelaș timp al celor de al doilea vărsământ de 50 lei de acțiune.

Termenul pentru ridicarea chitanțelor și efectuarea vărsământului al doilea e fixat până la 15 August a. c.

Uzinele de Fier și Domeniile din Reșița s. a.

(69) 2—2

Cum ne curățim sângele și ne întărim trupul

Broșura interesantă și instructivă, care nu trebuie să lipsească din nici o casă, cereți-o gratuit contra 1 leu în mărci postale pentru porto. Adresați Farmacia VOREL din Piatra-N.

Transpirația Mâinilor

Mirosul Picioarelor, etc.

dispare întrebunțând lichidul S. A. S. De vânzare la Farmacia și Drogerii sau contra mandat poștal de lei 20, vi-se trimite de către Farmacia VOREL, Piatra-N.

Fabricăm Cazane de fier rachi

căldări de spălat, văpsit și de tăbăcărie

În condițiunile cele mai favorabile:

FRAȚII PAULINI

Fabrică de articole de aramă în AIUD.

Se primește: Inzestrarea, aranjarea și repararea fabricelor de spirt și de chimicale. Stropitoare de vîi și părți constructoare de metoda

„Austrie și Wermoral“.

(16) 43—52

Durerea de cap Migrena, Nevralgii

Dureri reumatice etc. vindecă și liniștesc la moment tabletele KALMA, pachetul lei 4, la drogerii și farmacia. Se trimet contra mandat de lei 40 franco 10 pachete Kalma. Adresați:

FARMACIA VOREL, Piatra-N.

Cum ne vindecăm de Reumatism și Gută

Broșură interesantă și instructivă. Se trimet mărci postale de gratuit contra 1 leu, pentru porto. Adresați:

Farmacia VOREL, Piatra-N.

Citiți și răspândiți:

„UNIREA!“